

Sprawa C-219/22**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości****Data wpływu:**

28 marca 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Rayonen sad Nesebyr (Bułgaria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

25 marca 2022 r.

Postępowanie karne przeciwko:

QS

Przedmiot postępowania głównego

Postępowanie karne przeciwko QS, obywatelowi rumuńskiemu, o przestępstwo z art. 343b ust. 1 Nakazatelen kodeks (kodeksu karnego, Bułgaria, zwanego dalej „NK”) popełnione przez niego w Bułgarii w okresie próby ustanowionym wobec niego w poprzednim wyroku skazującym za przestępstwo z art. 336 ust. 1 kodeksu karnego obowiązującego w Rumunii na karę pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Wykładnia prawa Unii; art. 267 TFUE

Pytanie prejudycjalne

Czy art. 3 ust. 3 **decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej** należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on przepisowi krajowemu takiemu jak art. 68 ust. 1 NK w związku z art. 8 ust. 2 NK, który przewiduje, że sąd krajowy, do którego wpłynął wniosek o wykonanie kary orzeczonej w związku

z uprzednim wyrokiem skazującym przez sąd innego państwa członkowskiego, może w tym celu, w trakcie zarządzenia faktycznego wykonania, zmienić zasady wykonania ostatniej kary?

Prawo i orzecznictwo Unii

Decyzja ramowa Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej: art. 1–3

Wyrok z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie C-221/19, ECLI:EU:C:2021:278;

Wyrok z dnia 21 września 2017 r. w sprawie C-171/16, ECLI:EU:C:2017:710;

Wyrok z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie C-390/16, ECLI:EU:C:2018:532.

Przepisy krajowe

NK: art. 8, 66, 68 i 343b

Nakazatelno-protsesualen kodeks (kodeks postępowania karnego, Bułgaria, zwany dalej: NPK): art. 306, 381, 382 i 383

Wyroki Varhoven kasatsionen sad (najwyższego sądu kasacyjnego, zwanego dalej „VKS”) Republiki Bułgarii: wyrok z dnia 2 stycznia 2019 r. wydany przez III wydział karny VKS w sprawie karnej z 2018 r. oraz wyrok z dnia 26 lutego 2021 r. wydany przez II wydział karny VKS w sprawie karnej z 2020 r.

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2019 r., ostatecznie potwierdzonym orzeczeniem sądu apelacyjnego w Klużu, które stało się prawomocne w dniu 24 czerwca 2019 r., sąd w Tur[dzie] skazał QS, obywatela Rumunii zamieszkałego w Sybinie, Republika Rumunii, samotnego, uprzednio skazanego, studenta, w postępowaniu wszczętym w 2018 r. za przestępstwo z art. 336 ust. 1 rumuńskiego kodeksu karnego na karę pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku i sześciu miesięcy, której wykonanie zostało zawieszona na dwuletni okres próby.
- 2 W okresie próby, w dniu 1 września 2020 r., QS popełnił przestępstwo z art. 343b ust. 1 NK Republiki Bułgarii. W dniu 1 września 2020 r., około godziny 2.04, w pobliżu stadionu miejskiego w Nesebyrze, prowadził samochód osobowy marki „Dacia” w kierunku ośrodka wypoczynkowego Slanchev Bryag, mając ponad 1,2 promila alkoholu we krwi, a konkretnie 2,29 (dwa i dwadzieścia dziewięć setnych) promila, co zostało odpowiednio stwierdzone przy pomocy urządzenia pomiarowego „Dräger Alcotest 7510”. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Nesebyrze, które stało się prawomocne w dniu 9 marca 2022 r., w sprawie

zatwierdzenia porozumienia [między sprawcą a prokuraturą] z 2021 r. w sprawie karnej ściganej z oskarżenia publicznego QS został skazany za to przestępstwo na następujące kary: karę pozbawienia wolności na okres 3 miesięcy do odbycia na początku na warunkach ogólnych zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 3 Zakon za izpalnenie na nakazaniata i zadarzhaneto pod straza (ustawy o wykonywaniu wyroków karnych i zatrzymaniu, zwanej dalej „ZINZS”), grzywnę w wysokości 150,00 lewów (BGN) i odebranie prawa jazdy na okres 12 miesięcy zgodnie z art. 343d w związku z art. 343b ust. 1 i art. 37 ust. 1 pkt 7 NK.

- 3 Przedstawiciel Rayonna prokuratura Burgas (prokuratury rejonowej w Burgas), wydział regionalny Nesebyr, wniosł, na podstawie art. 68 ust. 1 NK, o wykonanie kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy orzeczonej w sprawie karnej przez sąd apelacyjny w Klużu, ponieważ czyn będący przedmiotem wszczętego w 2021 r. postępowania przed sądem rejonowym w Nesebyrze został popełniony w okresie próby wyznaczonym przez sąd apelacyjny w Klużu.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 4 Z powodów przedstawionych poniżej sąd odsyłający uważa, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym ma znaczenie dla wydania prawidłowego rozstrzygnięcia w postępowaniu głównym.
- 5 Decyzja ramowa Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej ustanawia zasadę określania warunków, na jakich w postępowaniu karnym prowadzonym w państwie członkowskim wobec danej osoby mają być uwzględniane uprzednie wyroki skazujące zapadłe w innym państwie członkowskim wobec tej samej osoby i dotyczące innych zdarzeń. Zasady zawarte w wyżej wymienionej decyzji ramowej zostały przeniesione do prawa bułgarskiego na podstawie art. 8 ust. 2 NK. Zgodnie z tym przepisem prawomocny wyrok skazujący zapadły w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej za czyn będący przestępstwem w rozumieniu bułgarskiego kodeksu karnego, jest uwzględniany w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko tej samej osobie w Republice Bułgarii.
- 6 Zgodnie z art. 3 ust. 1 decyzji ramowej każde państwo członkowskie dopilnowuje, by w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko danej osobie uwzględnione zostały uprzednie wyroki skazujące, zapadłe wobec tej samej osoby w innych państwach członkowskich i dotyczące innych zdarzeń – które to wyroki są znane dzięki stosownym instrumentom wzajemnej pomocy prawnej lub instrumentom wymiany informacji pochodzących z rejestrów karnych – w zakresie, w jakim zgodnie z prawem krajowym uwzględniane są uprzednie krajowe wyroki skazujące, oraz by wiązały się z nimi skutki prawne równoważne skutkom wiążącym się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi. Artykuł 3 ust. 3 decyzji ramowej stanowi, że uwzględnienie uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich, przewidziane w ust. 1, nie

skutkuje naruszeniem, uchyleniem ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem.

- 7 W szeregu orzeczeń Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej dokonał wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej. W wyroku z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie C-221/19 Trybunał orzekł, że wykładni art. 3 ust. 3 decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w związku z jej motywem 14 należy dokonywać w ten sposób, że przepis ten zezwala na wydanie wyroku łącznego obejmującego nie tylko jedną lub więcej kar uprzednio orzeczonych wyrokiem zapadłym względem zainteresowanego w państwie członkowskim, w którym zostaje wydany ten wyrok łączny, lecz również jedną lub więcej kar orzeczonych względem niego wyrokiem zapadłym w innym państwie członkowskim, które są wykonywane na podstawie decyzji ramowej 2008/909, zmienionej decyzją ramową 2009/299, w pierwszym państwie członkowskim, pod warunkiem przestrzegania we wspomnianym wyroku łącznym warunków i ograniczeń wynikających z art. 8 ust. 2–4, art. 17 ust. 2 i art. 19 ust. 2 tej decyzji ramowej ze zmianami w odniesieniu do tych ostatnich kar.
- 8 W wyroku z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie C-390/16 Trybunał orzekł, że decyzję ramową Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w związku z art. 82 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, aby uwzględnienie w jednym państwie członkowskim w toku nowego postępowania karnego wszczętego przeciwko danej osobie prawomocnego wyroku skazującego wydanego uprzednio przez sąd innego państwa członkowskiego przeciwko tej samej osobie w związku z innymi czynami, było uzależnione od postępowania szczególnego w sprawie uprzedniego uznania, takiego jak rozpatrywane w sprawie w postępowaniu głównym, przeprowadzonego przez sądy tego pierwszego państwa członkowskiego.
- 9 Zgodnie z pkt 3 sentencji wyroku z dnia 21 września 2017 r. w sprawie C-171/16 art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym przewidującym, iż sąd krajowy, do którego skierowano wniosek o wymierzenie, do celów wykonania, łącznej kary pozbawienia wolności uwzględniającej w szczególności karę wymierzoną w wydanym przez sąd innego państwa członkowskiego uprzednim wyroku skazującym, zmienia w tym celu zasady wykonania tej ostatniej kary.
- 10 Z przywołanej decyzji ramowej oraz z wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej interpretujących jej przepisy można wywnioskować, że przede wszystkim wyrok skazujący wydany w innym państwie członkowskim musi zostać uwzględniony przez państwo członkowskie, w którym wszczęto nowe postępowanie karne, bez konieczności przeprowadzania postępowania w sprawie

wszczęcia wykonania kary. Tak właśnie jest w postępowaniu głównym, ponieważ wyrok skazujący w Rumunii poprzedzał wyrok skazujący w Bułgarii. Sąd w Bułgarii wystąpił zgodnie z przepisami o wyrok skazujący z Rumunii (za pośrednictwem instrumentów wzajemnej pomocy prawnej). Z wydanego przez sąd w Tur[dzie] w postępowaniu wszczętym w 2018 r. wyroku skazującego z dnia 3 kwietnia 2019 r., który został ostatecznie potwierdzony orzeczeniem sądu apelacyjnego w Klużu, które stało się prawomocne w dniu 24 czerwca 2019 r., wynika, że za przestępstwo z art. 336 ust. 1 kodeksu karnego obowiązującego w Rumunii na skarżącego nałożono karę jednego roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na dwuletni okres próby (do 24 czerwca 2021 r.). Na podstawie informacji zebranych w trakcie postępowania przygotowawczego w drodze pomocy prawnej ustalono, że czyn z art. 336 ust. 1 kodeksu karnego obowiązującego w Rumunii jest tożsamy z czynem opisanym w art. 343b ust. 1 NK Republiki Bułgarii, a mianowicie prowadzeniem pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Skazana osoba popełniła w okresie próby, w dniu 1 września 2020 r., przestępstwo z art. 343b ust. 1 NK Republiki Bułgarii. Dlatego też postanowieniem o zatwierdzeniu porozumienia [między sprawcą a prokuraturą], które uprawomocniło się w dniu 9 marca 2021 r., nałożono na tę osobę karę pozbawienia wolności w wymiarze trzech miesięcy, do odbycia początkowo na warunkach ogólnych, zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 3 ZINZS. Artykuł 68 ust. 1 NK stanowi, że w takich przypadkach skazany musi także odbyć karę pozbawienia wolności orzeczoną z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jeśli w okresie próby popełni inne przestępstwo umyślne, które jest ścigane z oskarżenia publicznego i za które wymierzono mu karę pozbawienia wolności, nawet jeśli skazanie nastąpiło po upływie tego okresu.

- 11 Należy stwierdzić, że zgodnie z art. 68 ust. 1 NK spełnione zostały wszystkie przesłanki do wykonania kary pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku i sześciu miesięcy orzeczonej przez sąd apelacyjny w Klużu: skazany popełnił inne przestępstwo umyślne (w dniu 1 września 2020 r., wynikające z art. 343b ust. 1 NK Republiki Bułgarii) przed upływem okresu próby (przed dniem 24 czerwca 2021 r.), które jest ścigane z oskarżenia publicznego, w związku z czym orzeczono wobec niego karę pozbawienia wolności (w wymiarze 3 miesięcy). Z drugiej strony przepis art. 3 ust. 3 decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW stanowi, że uwzględnienie uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich, przewidziane w ust. 1, nie skutkuje naruszeniem, uchyleniem ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem.
- 12 Wynika z tego, że z jednej strony sąd odsyłający musi, zgodnie z art. 68 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2 NK, uwzględnić skutki i wykonać uprzedni wyrok skazujący wydany przez sąd rumuński. Z drugiej strony zgodnie z art. 3 ust. 3 decyzji ramowej decyzja związana z wykonaniem kary nie może podlegać rewizji. Ze względu na to, że w niniejszej sprawie nie chodzi o typową rewizję, lecz o ustawowy obowiązek wykonania kary na podstawie art. 68 ust. 1 NK (tj. sąd jest związany warunkami przewidzianymi w art. 68 ust. 1 NK i nie dokonuje według

własnego uznania rewizji uprzedniego wyroku skazującego, którego wykonanie zostało zawieszone na pewien czas), a Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie zajmował się dotychczas sprawami dotyczącymi relacji między art. 3 ust. 3 decyzji ramowej i art. 68 ust. 1 NK (lub podobnymi przepisami w innych systemach prawnych), konieczna jest interpretacja cytowanych przepisów. Jest tak, ponieważ zgodnie z decyzją ramową rewizja zasad wykonywania kary jest niedopuszczalna, co zostało potwierdzone przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jednakże wyroki te różnią się od niniejszej sprawy (np. stan faktyczny analizowany w sprawie C-171/16, w której w dniu 21 września 2017 r. zapadł wyrok, był taki, że przy ustalaniu łącznej kary pozbawienia wolności zakazano zmiany zasad wykonania kary orzeczonej w innym państwie członkowskim). Sąd odsyłający uważa, że sprawa w postępowaniu głównym ma inny charakter, ponieważ sposób wykonania kary nie zostały zmieniony według uznania sądu bułgarskiego, lecz wynika z bezwzględnie obowiązującego w Bułgarii przepisu, a mianowicie art. 68 ust. 1 NK, który nie pozwala sądowi na podjęcie własnej decyzji, lecz w razie spełnienia wszystkich przesłanek (jak w niniejszej sprawie) zobowiązuje sąd do wykonania kary, której wykonanie zostało zawieszone na odpowiedni okres próby.

- 13 W orzecznictwie sądów bułgarskich kwestia ta została poruszona marginalnie. W wyroku z dnia 2 stycznia 2019 r. w sprawie karnej z 2018 r., III wydział karny [VKS] stwierdził, że nieuznanie wyroku skazującego przez sąd zagraniczny stanowi przeszkodę jedynie dla możliwości jego wykonania w Bułgarii. Z drugiej strony nie stanowi to przeszkody do uwzględnienia jego wtórnych skutków, którymi zgodnie z ustawą i orzecznictwem są: kwalifikacja czynu w nowym postępowaniu karnym, zastosowanie przepisów art. 23–25 NK; możliwość zawieszenia na okres próby lub **wykonania kary na podstawie art. 68 NK**, ocena, czy istnieją okoliczności zwiększające stopień winy, ustalenie ryzyka ucieczki lub ponownego popełnienia przestępstwa i inne. W wyroku z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie karnej z 2020 r., II. wydział karny VKS stwierdził, że przepis art. 8 ust. 2 [NK] dostosowuje prawo bułgarskie do decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW i ma zastosowanie do uwzględniania wyroków skazujących zapadłych w innym państwie członkowskim wobec tej samej osoby, ale dotyczących innych zdarzeń (art. 3 ust. 1), na przykład w odniesieniu do stosowania art. 23 i art. 25 NK. Jednak zawarte w tych orzeczeniach odniesienia zostały podane tytułem przykładu, a zastosowanie art. 68 ust. 1 NK nie było przedmiotem rozważań odpowiednich składów orzekających.